

Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteri

Maaseutuhallinnon Keuruun yhteistoiminta-alue

Marjukka Kautto & Anna-Liisa Liettyä

2021

Ilmoitusvelvollisuus

- Eläintenpidon ilmoitusvelvollisuus perustuu Euroopan unionin yhteiseen lainsäädäntöön sekä eläintunnistusjärjestelmästä annettuun lakiin ([238/2010](#)) ja sen perusteella annettuihin asetuksiin.
  - Lain toteutumista valvovat ELY-keskusten tarkastajat, tarkastuseläinlääkärit, valvontaeläinlääkärit sekä kunnaneläinlääkärit.
- **Eläintenpitäjät ovat pitämästään eläinlajista riippuen velvollisia rekisteröitymään eläintenpitäjiksi sekä rekisteröimään omistamansa tai hallitsemansa eläinten pitopaikat**
- Pitopaikalla tarkoitetaan yhtä yhtenäistä aluetta, joka muodostuu yhdestä tai useammasta siihen kuuluvasta paikasta, joita voivat olla rakennus, eläinsuoja, tarha, laidun tai muu paikka, jossa eläimiä pidetään.

Ilmoitusvelvollisuus

- Lain vaatima ilmoitusvelvollisuus rekisteröityä eläintenpitäjäksi ja merkitä eläimet on, jos sinulla jotain ao. eläinlajeja:
  - **nautaeläimet**
  - **sikaeläimet**
  - **lampaat**
  - **vuohet**
  - **siipikarja**
  - **hevoseläimet**
  - **kameli- ja hirvieläimet** (paitsi poro)
  - **turkiseläimet**
  - **kalat, äyriäiset ja nilviäiset** (paitsi koriste-eläimet tankissa)
  - **mehiläiset ja kimalaiset**

Ilmoitusvelvollisuus

- Ilmoitusvelvollisuus on siitä riippumatta, pidetäänkö eläimiä tuotantovai seura- tai harrastustarkoituksessa
- Ilmoitus on tehtävä vaikka sinulla olisi vain yksi ilmoitusvelvollisuuteen kuuluva eläin
- Myös lyhyen aikaa em. eläimiä pitävän on rekisteröidyttävä.
  - Ilmoitusvelvollisuus koskee siis myös ns. kesäkanoja ja -lampaita.

Ilmoitusvelvollisuutta on tärkeä noudattaa!

Miksi eläinten merkintä ja rekisteröinti on tärkeää?

1. Jäljitettävyys

Eläimistä peräisin olevan elintarvikkeen kulkua voidaan seurata tuotantoketjun alusta loppuun. Eläinten jäljitettävyyden varmistamiseksi tuotantoeläimet on merkittävä ja pitopaikoista on pidettävä ajantasaista rekisteriä ja eläinten siirrot pitopaikkojen välillä sekä niiden syntymät ja kuolemat tulee merkitä rekistereihin ja tilaluetteluihin vaatimusten mukaisesti.

2. Eläinten hyvinvointi

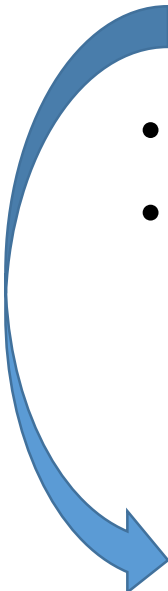
Kun viranomaisille on selvää, kuka eläimiä tuottaa ja myy, pystytään tätä toimijaa myös valvomaan ja varmistamaan eläinten hyvinvointi.

3. Eläintaudit

Eläimillä on omat tautinsa, jotka voivat uhata koko elinkeinon olemassaoloa. Kun epidemia havaitaan, parhaat mahdollisuudet sen taltuttamiseen on, kun tiedetään, missä taudille alttiita eläimiä on ja miten eläimiä on liikkunut tautialueelta ulos.

Rekisteröityminen

- Eläintenpitäjärekisterin sähköinen asiointipalvelu on suljettu tilapäisesti, joten tee ilmoitukset lomakkeilla:
  - **Eläinten pitoon ja pitopaikkoihin liittyvät ilmoitukset kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.**
  - Haaskaruokintapaikkoihin liittyvät ilmoitukset kunnaneläinlääkärille.
  - [Ammattimainen tai laajamittainen seura- ja harrastuseläinten pidon ilmoitukset aluehallintovirastoon.](#)

Tässä esityksessä keskitytään pääsääntöisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle jätettäviin eläintenpito- ja pitopaikkailmoituksiin

Toimintamuotona ”Ammattimainen tai laajamittainen eläintenpito” -> ilmoitus oman alueen AVI:in

- **Ammattimainen seura- ja harrastuseläinten pito**

- Ilmoitusvelvollisuus koskee seura- ja harrastuseläinten ammattimaista tai laajamittaista myymistä, välittämistä, vuokraamista, kasvattamista, valmentamista ja kouluttamista sekä säilytettäväksi ja hoidettavaksi ottamista ja opetuksen antamista eläinten käytössä.
- koirien, kissojen tai muiden seura- ja harrastuseläinten **säännöllinen kaupanpitäminen tai välittäminen**
- koirien tai kissojen kasvattaminen, kun omistajalla tai haltijalla on kasvatettavanaan **vähintään kuusi siitosnarttua, jotka ovat penikoineet ainakin kerran**
- koirien tai kissojen hoitoon, säilytykseen tai koulutukseen ottaminen, jos samanaikaisesti ja säännöllisesti otetaan hoidettavaksi, säilytettäväksi tai koulutettavaksi **vähintään kuusi yli viiden kuukauden ikäistä koira tai kissaa**
- ravi- tai ratsuhevosten tai muiden vastaavien seura- tai harrastuseläiminä pidettävien eläinten kasvattaminen, vuokraaminen, ottaminen säilytettäväksi tai hoidettavaksi, valmennettaviksi tai koulutettaviksi tai opetuksen antaminen mainittujen eläinten käytössä ja käsittelyssä, **jos täysikasvuisia eläimiä on yhteensä vähintään kuusi**
- muu vastaava ammattimainen tai laajamittainen seura- ja harrastuseläinten pito

Toimintamuotona ”Ammattimainen tai laajamittainen eläintenpito” -> ilmoitus oman alueen AVI:in

- Jos olet epävarma, pitääkö harjoittamastasi toiminnasta tehdä ilmoitus ja mihin, ota yhteyttä oman alueesi läänineläinlääkəriin tai kunnan maaseutusihiteeriin.
  - Esimerkiksi hevosilla/poneilla:
    - sinulla on 5 hevosta tai vähemmän -> ilmoitus kuntaan
    - jos sinulla on 6 hevosta tai enemmän -> ilmoitus aluehallintovirastoon
- Ilmoitus ammattimaisesta seura- ja harrastuseläinten pidosta tehdään aluehallintovirastoon
  - 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista
  - viimeistään 14 vuorokautta ennen toiminnan lopettamista

Rekisteröityminen – ilmoitus oman kunnan maataloustoimistoon!

- Eläintenpito ja –pitopaikat on ilmoitettava ennen toiminnan aloittamista sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle
  - Pitopaikan tai eläintenpidon tietojen muutoksista on ilmoitettava 30 päivän kuluessa.
  - Ilmoitus muutoksista ja toiminnan lopettamisesta tehdään samoilla lomakkeilla kuntaan kuin varsinainen eläintenpito- ja pitopaikkailmoitukset.
  - Myöhemmin asiointisovelluksen auettua voi myös muutoksista ilmoittaa sähköisen sovelluksen kautta.
- Eläintenpidon ja –pitopaikkojen rekisteröinti on maksutonta

Rekisteröityminen – ilmoitus oman kunnan maataloustoimistoon!

- Kuntaan toimitettavat lomakkeet (HUOM! Kaksi eri lomaketta):
  1. [Eläinten pitopaikan rekisteröityminen, muutos tai lopetus ilmoitetaan lomakkeella: Ilmoitus eläinten pitopaikasta](#)

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

ILMOITUS ELÄINTEN PITOPAIKASTA

1 (2)

Uusi pitopaikka

Pitopaikan muutos

Pitopaikan lopetus

Lue täyttöohjeet huolellisesti läpi ennen lomakkeen täyttämistä. **Lihavoidulla** merkityt kentät ovat pakollisia.

Lomake palautetaan eläintenpitäjän asuinkunnan tai maatilan talouskeskuksen sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Kuntien yhteystiedot löytyvät täältä: www.ruokavirasto.fi etusivu > tietoa meistä > yhteystiedot > Hae yhteistoiminta-alueesi.

Viranomaisen merkinnät

Lomake vastaanotettu, pvm	Liitteitä, kpl	Vastaanottaja/tallentaja, pvm
---------------------------	----------------	-------------------------------

1. Pitopaikan ilmoittaja

Nimi

Henkilötunnus/V.tunnus

Tilatunnus*

Rekisteröityminen – ilmoitus oman kunnan maataloustoimistoon!

- Kuntaan toimitettavat lomakkeet (HUOM! Kaksi eri lomaketta):
  2. [Eläintenpitäjäksi rekisteröityminen, muutos tai lopetus ilmoitetaan lomakkeella: Ilmoitus eläintenpitotoiminnasta](#)

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

ILMOITUS ELÄINTENPITOTOIMINNASTA

1 (2)

- Alkava eläintenpito
 Muutos eläintenpidossa Eläintenpidon lopetus

Lue täyttöohjeet huolellisesti läpi ennen lomakkeen täyttämistä. **Lihavoidulla** merkityt kentät ovat pakollisia.

Lomake palautetaan eläintenpitäjän asuinkunnan tai maatalon talouskeskuksen sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Kuntien yhteystiedot löytyvät täältä: www.ruokavirasto.fi Etusivu>Tietoa meistä>Yhteystiedot>Hae yhteistoiminta-alueesi.

Viranomaisen merkinnät

Lomake vastaanotettu, pvm	Liitteitä, kpl	Vastaanottaja/tallentaja, pvm
---------------------------	----------------	-------------------------------

1. Toimijan tiedot

Nimi	Henkilötunnus / Y-tunnus	Tilatunnus*
------	--------------------------	-------------

Rekisteröityminen – sähköinen asiointipalvelu avautuu myöhemmin

- [Kun Ruokaviraston ylläpitämä asiointisovellus aukeaa, voi toimija tehdä ilmoitukset ja niihin liittyvät muutokset kirjautumalla omilla pankkitunnuksilla sovellukseen osoitteessa \[www.epr.ruokavirasto.fi\]\(http://www.epr.ruokavirasto.fi\)](#)
  1. Rekisteröi tai käytä olemassa olevaa pitopaikkaasi. Mahdollista on myös pitää eläimiä jonkun toisen hallinnoimassa pitopaikassa.
  2. Rekisteröidy eläintenpitäjäksi kyseisestä eläinlajista/lajeista ja liitä eläintenpito oikeaan pitopaikkaan.
  3. Jos pidetään nautoja, sikoja, vuohia tai lampaista, tulee tämän jälkeen lisäksi tehdä tarkemmat tapahtumailmoitukset erillisiin eläinrekistereihin nauta-, sika-, lammas- ja vuohirekistereihin ([nauta](#), [sika](#), [lammas ja vuohi](#)).
- [Ohjeet asiointisovelluksen käyttöön löytyvät Ruokaviraston sivuilta.](#)
- Ongelmatilanteissa kannattaa olla yhteydessä oman kunnan maaseutusihteeriin.

Ilmoitus eläinten pitopaikasta – usein kysyttyä

- Pitopaikan eläinlajit ja kapasiteetti
  - Pitopaikalle on ilmoitettava eläinlajikohtaisesti maksimikapasiteetti.
  - Maksimikapasiteetti on ilmoitettava siitä riippumatta pidetäänkö eläimiä rakennuksessa vai maa-alueella.
  - **Maksimikapasiteetilla tarkoitetaan pitopaikkaan enintään mahtuvaa ilmoitetun eläinlajin eläinmäärää eri lainsäädäntöjen vaatimukset huomioiden.**
  - Jos rekisteröit muita eläinlajeja kuin nauta-, sika-, lammas- tai vuohieläimiä, sinun pitää tallentaa kunkin pitopaikan osalta myös todellinen eläinlukumäärä eli kuinka monta eläintä nykyhetkellä pidät valitussa pitopaikassa. Tämä tieto tulee siis **ilmoitukselle eläintenpitotoiminnasta.**

Ilmoitus eläinten pitopaikasta – usein kysyttyä

- Munivat kanat ja olosuhdetieto

- Munivilla kanoilla kysytään lisäksi olosuhdetieto, jonka perusteella muodostetaan ilmoituksen tallennuksen yhteydessä kananmunien leimaustunnus. Jos et myy munia, et tarvitse leimaustunnusta. Leimaustunnus on pitopaikkakohtainen.

- HUOM! Et tarvitse leimaustunnusta jos sinulla on alle 50 munivaa kanaa ja myyt munia kuluttajille suoramyyntinä:

*”Kananmunien tuottaja saa myydä tai luovuttaa tuottamiaan kananmunia suoraan lopulliselle kuluttajalle näiden omaan käyttöön koko maassa. Myynti on sallittua alkutuotantopaikalta, paikallisessa torikaupassa tai ovelta ovelle -myyntinä. Kananmunien ei tarvitse tällöin olla laatu- eikä painoluokiteltuja eikä leimattuja. Torilla myytäviin kananmuniin on kuitenkin leimattava tuottajakoodi (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus). Tästä **poikkeuksena jos tuottajalla on enintään 50 munivaa kanaa, ei häneltä vaadita kananmunien leimausta tuottajakoodilla.** Tuottajan tiedot (nimi ja osoite) on tällöin oltava myyntipaikalla näkyvillä.”*

Ilmoitus eläintenpitotoiminnasta – usein kysyttyä

- Toimintamuoto kuvaa, missä tarkoituksessa eläimiä pidetään.
  - [Täydellinen lista eläinlajikohtaisista toimintamuodoista on Ruokaviraston lomakesivulla.](#)
  - Samassa pitopaikassa voi harjoittaa useita eri toimintamuotoja samalla tai eri eläinlajeilla.
- ➔ Huomioi erityisesti toimintaohjeet, jos toimintamuotona on ”Ammattimainen tai muutoin laajamittainen seura- ja harrastuseläinten pito (ESL 24 §)”
  - Ammattimaisen tai muutoin laajamittaisen seura- ja harrastuseläinten pidon ilmoitukset tehdään oman alueen aluehallintovirastoon
  - Aluehallintovirastoon jätettävällä ilmoituksella kysytään perusteellisemmin eläintenpitoon liittyviä tietoja
  - [Lomakkeen löydät aluehallintoviraston sivuilta.](#)

Ilmoitus eläintenpitotoiminnasta – usein kysyttyä

- Ilmoituksen kohteena olevan eläinlajin eläinten lukumäärä ilmoitetaan pitopaikkakohtaisesti.
  - Eläinten lukumäärää ei tarvitse ilmoittaa, jos rekisteröidyt sikojen, nautojen, lampaiden tai vuohien pitäjäksi.
  - Edellä mainittujen eläinten lukumäärät ilmoitetaan sika-, nauta, lammas- ja vuohirekistereihin.
  - Mehiläisistä ja kimalaisista ilmoitetaan pesien lukumäärä.

Valvonta

- Eläinsuojelulaki velvoittaa ihmistä kohtelemaan eläintä hyvin, joten eläinsuojelu ja eläinten hyvinvointi koskettavat kaikkia toimintamuodosta riippumatta
- Kuka tahansa voi tehdä eläinsuojeluilmoituksen, jos epäilee, että eläintä on kohdeltu huonosti tai se on jätetty hoitamatta. Eläinsuojeluilmoitus tehdään alueen valvontaeläinlääkärille.
- Suomessa eläinten hyvinvointia valvovat eläinsuojeluviranomaiset:
  - kunnaneläinlääkäri (eläinsuojelutarkastuksia tekevien virkanimike on usein valvontaeläinlääkäri)
  - läänineläinlääkäri
  - poliisi
  - kunnan terveydensuojelun viranhaltija eli yleisemmin terveystarkastaja.
- Jos epäillään, että eläintä on hoidettu huonosti tai se on jätetty hoitamatta, eläinsuojeluviranomaiset voivat tehdä tarkastuksen myös kotirauhan piiriin.
- Eläinsuojelutarkastuksia voivat tehdä myös eläinsuojelutarkastajat, jotka ovat aluehallintoviraston valtuuttamia.
  - Eläinsuojelutarkastajilla ei ole viranomaisen oikeuksia tai pääsyä kotirauhan piiriin
  - Jos eläinsuojelutarkastajat näkevät, että eläintä on kohdeltu huonosti, he ilmoittavat siitä eläinsuojeluviranomaisille.

Valvonta

- Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonta on myös osa maatilojen valvontaa nauta-, sika- sekä lammas- ja vuohitiloilla:
  - Vähintään 3 % kaikista kyseisten eläinlajien pitäjistä valvotaan vuosittain
  - Vuodesta 2005 lähtien nautojen, sikojen ja lampaiden/vuohien merkitsemis- ja rekisteröintivaatimukset ovat olleet osa täydentäviä ehtoja
  - Vaatimuksien (tukiehtojen) noudattamattomuudesta voidaan määrätä sanktioita
- Valvottavien tilojen valinta suoritetaan keskitetysti Ruokavirastossa riskianalyysiin perustuen.
  - Lisäksi osa valvottavista tiloista valitaan satunnaisotannalla, jossa jokaisella tilalla on sama todennäköisyys joutua tarkastettavaksi, **myös niillä tiloilla jotka eivät hae tukia.**
- Myös ELY- keskuksilla on mahdollisuus ottaa tiloja valvottavaksi keskitettyjen otantojen ulkopuolelta.
- Eläinten merkitsemisen ja rekisteröinnin valvonnan yhteydessä suoritetaan usein myös eläinperusteisesti myönnettävien EU-rahoitteisten ja kansallisten tukien valvontoja.

Hyödyllisiä linkkejä

- [Ruokavirasto: Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti](#)
- [Ruokavirasto: Eläintenpitäjärekisterin asiointisovelluksen käyttöohjeet \(pdf-tiedosto\)](#)
- [Ruokavirasto: Ilmoitus ja ohje eläintenpitopaikka \(pdf-tiedosto\)](#)
- [Ruokavirasto: Ilmoitus ja ohje eläintenpito \(pdf-tiedosto\)](#)
- [Aluehallintovirasto: Ilmoitus eläintenpidosta \(pdf-tiedosto\)](#)
- [Aluehallintovirasto: Ilmoitus ammattimaisesta ja laajamittaisesta eläintenpidosta](#)
- [Aluehallintovirasto: luvat ja ilmoitukset eläintenpidosta](#)
- [Finlex: laki eläintunnistusjärjestelmästä](#)
- [Finlex: eläinsuojelulaki](#)
- [Muistilista kesä- ja harrastekanojen pitäjälle](#)